

УДК 37.01.013.42(477.83/.86):061.2НТШ

ОСВІТНЯ БЛАГОДІЙНО-МЕЦЕНАТСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА У ЛЬВОВІ (КІНЕЦЬ ХІХ – ПЕРША ТРЕТИНА ХХ СТ.)

Ковалишин О.І.

Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті висвітлено благодійно-меценатську складову діяльності Наукового товариства імені Шевченка у Львові, спрямовану на підтримку української освіти, науки та просвітництва у Галичині наприкінці ХІХ – першій третині ХХ століття. Охарактеризовано процес становлення та змістові аспекти функціонування окремих освітніх фондів і стипендіальних фондів – «Фонду ім. А. Бончевського», «Фонду імені Бронислава Яніва», «Стипендіального фонду імені Іллі та Іванни Кокорудзів», «Господарського стипендіального фонду». Зроблено висновок, що ця сторона діяльності НТШ у Львові як наукової інституції мала велике значення для підтримки талановитої молоді, заохочення її до освітнього і наукового поступу, сприяла загалом активізації культурно-освітнього життя українців краю.

Ключові слова: Наукове товариство імені Шевченка у Львові, благодійно-меценатська діяльність, освіта, наука, фонди, студентська молодь.

Постановка проблеми. Процеси українського державотворення на сучасному етапі, реформування освіти і науки, системи національного виховання молоді зумовлюють потребу ґрунтовного і об'єктивного вивчення педагогічного минулого, історико-культурних надбань і традицій українського народу, діяльності, як окремих видатних постатей, так і різних інституцій, які упродовж віків плекали і розвивали українську ідею. В цьому відношенні особливий інтерес становить сподвижництво першої наукової установи в Україні – Наукового товариства ім. Шевченка у Львові яке через десятки років обіч свого головного призначення – творити українську науку, активно займалося освітньо-просвітницькою діяльністю серед українського загалу дорослого населення і молоді, засновувало різноманітні допомогіві організації, стипендіальні фонди і програми, спрямовані на підтримку освіти, науки, культури, літератури, мистецтва тощо. Освітньо-благодійницька праця НТШ у Львові стала невід'ємною частиною його багатогранної діяльності.

Аналіз досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Аналіз наукової літератури засвідчує, що попри великий інтерес дослідників до діяльності НТШ як наукової установи, порушена нами проблема розглядалася лише частково, фрагментарно у контексті загальних напрямків наукового аналізу феномену НТШ, зокрема, у працях В. Гнатюка, В. Дорошенка, Р. Кучера, В. Савенка, Г. Субтельної та ін. Разом з тим окремого дослідження освітньої благодійно-меценатської діяльності Товариства не було проведено. Основним джерелом нашого дослідження стали архівні матеріали Центрального державного історичного архіву України у м. Львові (Ф. 309) та матеріали періодичного видання «Хроніка Наукового товариства ім. Шевченка».

Виділення не вирішених раніше частин аналізованої проблеми. Аналізуючи дану наукову проблематику варто детальніше розглянути благодійно-меценатську діяльність Наукового товариства ім. Шевченка у Львові, яка здійснювалася через створення і підтримку різних фондів і стипендіальних програм, спрямованих на підтримку освітніх прагнень української студент-

ської молоді, що загалом розширювало спектр національної культурно-просвітницької діяльності громадських товариств і організацій, що мало місце у національному середовищі Галичини наприкінці ХІХ – першій третині ХХ ст.

Мета статті. Метою статті є аналіз роботи основних освітніх фондів НТШ та значення впливу освітньої благодійно-меценатської діяльності Наукового товариства імені Шевченка на освітньо-просвітницький розвиток у Галичині.

Виклад основного матеріалу. Історія заснування Наукового (Літературного) товариства імені Шевченка розпочалася з благодійно-меценатської роботи ініціаторів з Великої України. Формування у майбутньому головного наукового, освітньо-просвітницького, суспільно-культурного товариства почалось з фінансування меценатами (Є. Милорадович, О. Кониський, Д. Пильчиків, М. Жученко) розміром у 6 000 рублів.

В свою чергу, Наукове товариство імені Шевченка взяло на себе обов'язок в подальшому здійснювати підтримку, а саме благодійно-меценатську діяльність, для всіх талановитих персоналій та освітньо-просвітницьких організацій.

Заснування фондів підтримки громадськості у НТШ мало свою прогресивність і далекоглядність. Серед чисельних фондів, створених НТШ особливо вирізнялися наступні: «Фонд доцентів» (1877 р.), «Фонд ім. М. Грушевського» (1897 р.), «Науковий фонд імені доктора медицини і хірургії заслуженого професора і академіка Петра Павловича Пелехина» (1897 р.), «Фонд літераторів ім. Д. Мордовця» (1898 р.), «Фонд літераторів ім. І. Котляревського» (1898 р.) Фонд ім. О. Огоновського» (1905 р.), «Фонд ім. О. Кониського» (1914 р.), «Фонд Я. Головацького» (1914 р.), «Фонд ім. доктора Теофіля Дебицького» (1915 р.), «Фонду ім. І. Франка» (1916 р.).

Проте, у контексті діяльності Наукового товариства ім. Шевченка на благо підтримки освітньо-просвітницької сфери, винятково відрізнялися своїм спрямуванням «Фонд ім. А. Бончевського» (1903 р.), «Стипендіальний фонд Бронислава Яніва» (1931 р.), «Стипендіальний фонд імені Іллі та Іванни Кокорудзи» (1933 р.), «Господарсько-стипендіальний фонд» (1937 р.).

По-різному складалася історія їхньої появи. В одних випадках ініціаторами заснування безпосередньо виступали члени Товариства, які згодом через відповідні засоби (уповноваження, заповіти та ін.) передавали право їх подальшого ведення до керівництва НТШ, в інших – само Товариство ініціювало створення спеціальних фондів для підтримки освітніх і наукових починів, матеріальної підмоги учнівської та студентської молоді тощо.

У 1903 р. під патронатом НТШ увійшов в життя т. зв. «Запомоговий фонд імені Антона Бончевського». Його фундатором був Антін Бончевський, греко-католицький священник української громади м. Ансонії (США). А. Бончевський, уродженець м. Угнова на Сокальщині, після закінчення у 1890 р. теологічного факультету Львівського університету і отримання сану священника (1894 р.) працював парохом у Сокальському повіті. У 1897 р. перебрався до Північної Америки, де зайнявся активною душпастирською і культурно-просвітницькою діяльністю серед українських поселенців. Належав до дієвих членів Українського Народного союзу (УНС), обирався секретарем, а згодом, у 1900-1902 рр., головою цієї найстаршої на американському континенті української громадської організації. А. Бончевський стояв у витоків заснування товариства «Просвіта» в діаспорі, з-під його пера на шпальтах української газети «Свобода» побачило світ чимало статей, перекладних творів, він був упорядником перших друкованих Календарів-альманахів УНС. Передчасно помер у 1903 р. на 32 році життя [3].

У своєму заповіті А. Бончевський призначив 2 тисячі американських доларів (9 789.52 австр. кор.) на створення окремого «запомогового» фонду його імені і доручив цей фонд передати через свого співробітника о. І. Ардана у відання НТШ у Львові, членом якого був з 1898 р. Підготовлений і узгоджений текст заснування «Запомогового фонду ім. Антона Бончевського» був опублікований у періодичному виданні НТШ «Хроніка Наукового товариства імені Шевченка у Львові», ч. 14 за 1903 р.

Згідно з волею фундатора, запомога повинна була призначатися у формі безвідсоткової одноразової позики студентам-українцям університету, які зобов'язуються «словом чести звернути обрану запомогу фондові ім. Антона Бончевського, скоро лише будуть могли та приобіцяють працювати всіма силами для добра українського народу» [4, с. 6-7]. Повернуті у такий спосіб кошти не повинні були долучатися до основного капіталу фонду, але в свою чергу мали роздаватися на тих же умовах іншим студентам з українських родин, які здобували університетську вищу освіту.

Відповідно до вимог фундаційного акту цього ж року було оголошено перший конкурс. У повідомленні виділу НТШ, підписаному головою М. Грушевським і секретарем В. Гнатюком, дослівно зазначено наступне: «Виділ Наукового Товариства ім. Шевченка розписує отсим конкурс на одну запомогу в фонду пок. Антона Бончевського, призначену для студентів університету світських факультетів. Висота запомоги виносить 153 кор. Кривні фундатора мають першєнство. Наділений запомогою має підписати реверс, в яком зобов'язється звернути обрану запомогу фондови, скоро зможе» [5, с. 25].

Із звітів Товариства дізнаємося, що цю одноразову матеріальну позику з фундації А. Бончевського першим отримав у 1903 р. студент філософського факультету Львівського університету О. Бойцун [6, с. 3].

Виділ Товариства і в подальшому оголошував подібні конкурси на визначених умовах. У 1904 р. допомогу отримав студент Ф. Голійчук, який студіював філософію у Львівському університеті. Наступного року НТШ внесло окремі зміни до процедури призначення допомоги, а саме Виділ поділив, за дозволом куратора І. Ардана, річний дохід з фонду на дві частини, оскільки число студентів, які мали потребу отримати підтримку, зростала. Підмога почала становити 220, 20 кор. [7, с. 6]. У 1906 р. до участі в конкурсі зголосилися вже 9 осіб і на конкурсній основі підмоги було призначено студенту Львівського університету М. Бажалуку і студенту Віденського університету Я. Федюку [8, с. 3].

Розмір стипендії час від часу змінювала залежно від балансу на рахунок фонду. У 1907 р. цю стипендіальну підмогу зменшили до 200 кор., доки фонд не поповнився до 10000 кор. Проте і це не зупиняло молодь у меті отримати підмогу. У 1907 р. до «Фонду ім. А. Бончевського» звернулися вже 10 студентів, з яких стипендію було призначено трьом особам – студентам філософського факультету Львівського університету А. Крижановському і А. Музичці, а також студенту В. Гладішевському із Чернівецького університету [9, с. 2-3].

З архівних джерел дізнаємося, що і наступні роки популярність Фонду серед молоді була високою. Скажімо, у грудні 1909 р. до «Фонду ім. А. Бончевського» в НТШ було надіслано 24 заяви для підмоги. Фінансовий стан фундації зміг задовільнити прохання 7 українських студентів із університетів Львова і Відня [10, с. 3]. Зазначимо, що деяким студентам повторно надавали стипендії з фонду. Вартим уваги є і факт повернення запомоги «Фонду ім. А. Бончевського», який здійснили у 1910 р. студент права С. Береза та студент філософії М. Панчук та Т. Ставничий, що свідчило ефективні дії статутних положень цієї меценатської громадської установи [11, с. 69].

Загалом до початку Першої світової війни «Фондом ім. А. Бончевського» стипендіальну допомогу для різних потреб використання було надано біля 40 українським студентам, які студіювали в університетах Львова, Кракова, Чернівців, Відня, Праги. Не припинила своєї діяльності ця стипендіальна фундація і в роки воєнного лихоліття, що лишній раз підкреслювало її соціогуманітарну значимість для українського загалу Галичини.

Зі звіту Наукового товариства імені Шевченка за період з 1 серпня 1918 р. до кінця 1920 р. відомо, що «Фонд ім. А. Бончевського», відсоток якого у сумі 400-500 кор. перед Першою світовою війною забезпечував щорічно 3-4 студентів необхідною матеріальною підмогою, станом на 1920 р., внаслідок кризових явищ на грошовому ринку і високого рівня інфляції, втратив спроможність надавати стипендіальну допомогу і змушений був згорнути свою діяльність. Це стосувалося також всіх інших фондів, які не підтримувалися нерухомістю [12, с. 2-6].

Освітня благодійно-меценатська діяльність Наукового товариства ім. Шевченка у Львові через створення і підтримку відповідних фондів і стипендіальних програм помітно активізувалася у міжвоєнний період.

У серпня 1931 р. під проводом Наукового товариства ім. Шевченка започатковується «Стипендіальний фонд Броніслава Яніва». Його фундатором виступив відомий громадський і культурно-освітній діяч в Галичині Броніслав Янів, який упродовж свого життя приклався до багатьох важливих для українського національного життя справ та починів. Активний учасник української революції 1917-1921 рр., голова Українського педагогічного товариства «Рідна школа» (1924-1926 рр.), до 1930 р. – директор страхового товариства «Карпатія, засновник та перший голова української організації з охорони та збереження воєнних цвинтарів та поховань з періоду Першої світової війни та українсько-польської війни 1918-1919 рр. – «Товариства охорони воєнних могил». «Те, що вибирали по черзі до різних товариств на голову, – читаємо у посмертній згадці про Б. Яніва, – було наслідком не якої небудь його особистої амбіції, бажання почестей і популярності, а наслідком виїмкових рис характеру людини скромної, безкорисної та відданої кожній громадській справі, без огляду на тягар обов'язків, зв'язаних з кожочасним становищем» [1]. Уточнюємо ці біографічні дані з тим, щоб зрозуміти зумовленість і сутність благодійності й меценатства як самого Б. Яніва, так і багатьох інших національно свідомих громадян-добродіїв цієї доби на користь освіти, просвітництва і наукового поступу для української молоді. Всіх їх єднало бажання через заощаджені за життя власні кошти, інші матеріальні ресурси шляхом створення відповідних фондів чи стипендій надати допомогу і підтримку талановитій молоді, передусім із малозабезпечених родин, для отримання освіти і заохочення для подальшого служіння справі рідного народу.

Так власне і поступив Б. Янів, який 29 червня 1930 р. заповів частину нажитого майна у майбутній фонд свого імені при НТШ у Львові. З цього приводу до Товариства звернувся Й. Дрималич, який виконував волю фундатора, із пропозицією затвердити статут фундації і взяти її під свою орудю. Сума фонду мала становити 20 000 зл.

На основі заповіту Броніслава Яніва із стипендіального фонду його імені мала надаватися підтримка в першу чергу студентам вищих шкіл, а далі студентам середніх і фахових навчальних закладів. Перевагу в отриманні допомоги мали передусім родичі фундатора, а далі «ідейні українці чи українки, греко-католицького або православного обряду, сироти або сини чи доньки незможних родичів української народности, які викажуть добрі поступи у науці, ведуть себе морально і докажуть, що нічим не сплямили свого українського роду і імені...» [16, Арк. 1-8].

Першим стипендіатом фонду став син Броніслава Яніва – Володимир Янів, на той час студент філософського факультету Львівського університету, а згодом відомий український громадсько-політичний діяч, науковець, психолог, публіцист та поет, член головної ради НТШ з 1960 р., ректор Українського вільного універси-

тету у Мюнхені (1968-1985 рр.). У часі університетських студій він отримував від фонду певну грошову допомогу; скажімо, у 1936 р. вона становила 600 зл. [13, с. 46]. Однак номінувати ширше коло охочих на отримання стипендії виділу НТШ не вдавалося, оскільки сума грошової підмоги виходила за межі відсотків загальної суми фонду.

Ще про одну фундацію освітнього спрямування, якою заопікувалося НТШ у Львові у міжвоєнний період, з огляду на її національно-суспільну значимість, варто згадати. Мова йде про шкільний фонд непересічних меценатів і щедрих жертводавців для української освіти в Галичині у першій третині ХХ ст. – подружжя Іванни та Іллі Кокорудзів.

Ім'я Іллі Кокорудзи золотими літерами вписано в історію змагань галицьких українців за національну школу. Майже два десятки років (1909-1927 рр.) він був директором Львівської української академічної гімназії, де яскраво розкрився його талант як педагога, організатора і наставника учнівської молоді. Вийшовши на заслужений відпочинок, І. Кокорудз дав згоду очолити громадську організацію – Українське педагогічне товариство «Рідна школа». У складній для українства суспільно-політичній ситуації кінця 1920-початку 30-х рр. йому вдалося піднести діяльність Товариства на найвищий рівень, зосередити увагу на проведенні різноманітних рідношкільних акцій, започаткуванні низки освітньо-виховних ініціатив, спрямованих на розбудову українського шкільництва в краю.

Своєю останньою волею у червні 1932 р. І. Кокорудз заповів українським установам, передусім «Рідній школі» і НТШ у Львові, значну частину свого майна і грошових заощаджень для створення відповідної фундації. У заповіті, зокрема, про це дослівно сказано так: «Двопововерхову кам'яницю у Львові при вул. 29 Листопада, 40, чисту від довгів, записую на вічні часи на утворитися маючий стипендіальний фонд ім. Іллі і Іванни Кокорудзів для студентів високих шкіл грецького обряду української народности в тим, що та реальність не може бути продана, а ні заложена... Завідателем сеї фундації установляю Наукове товариство ім. Шевченка у Львові» [17, Арк. 13]. За словами С. Шаха, це був «останній традиційний галицький патріот, що ціле життя щадив на те, щоб опісля віддати заощаджений гріш своїй вбогій суспільності» [19, с. 50].

Зауважимо, що у 1933 р. за кошти сім'ї Кокорудзів був збудований шкільний будинок, де розмістилася українська дівоча гімназія, якій з вересня 1934 року було присвоєно ім'я Іллі та Іванни Кокорудзів. Крім того, у будинках, що належали Кокорудзам у карпатському селі Дора (поблизу Яремче) була відкрита українська ремісничо-промислова школа [2, с. 159].

29 травня 1935 р. на засіданні Виділу Наукового товариства ім. Шевченка було прийнято «Статут фундації для студентів високих шкіл імені Іллі та Іванни Кокорудзів» [13, с. 12]. Метою фонду було забезпечення студентів підтримкою, яка була призначена виключно для тих кандидатів, що відвідували студії української мови, літератури, економії, історії і географії. Стипендіальна фундація мала ввійти у життя після наповнення резервного фонду піврічного доходу з кам'яниці

з місячним прибутком 966 зл.; при потребі вона могла розпоряджатися запасними фондами [17, Арк. 13-14]. Згідно із заповітом, обов'язки виконавця фундації мала виконувати дружина Іллі Кокорудзи – Іванна Кокорудзи.

Проте, як свідчить аналіз «Хронік НТШ» до 1938 р. фундація так і не набула чинності. У червні 1939 р. НТШ у Львові заявило, що бере на себе обов'язок управляти «Стипендіальним фондом імені Іллі та Іванни Кокорудзи» [17, Арк. 22], однак початок світової війни унеможливив реалізацію цього плану.

У 30-х рр. ХХ ст. розгортанню в Галичині потужного кооперативно-господарського руху у значній мірі спричинився так званий «Господарський стипендіальний фонд», який було засновано у 1937 р. провідною установою української кооперації – Ревізійним союзом українських кооперативів. Оскільки президію Стипендіальної ради (голова І. Филипович, його заступник – А. Миліянич, секретар Р. Ільницький) склали члени Наукового товариства ім. Шевченка, відділ НТШ у листопаді 1937 р. запропонував прийняти «Господарський стипендіальний фонд» у лави товариства [15, Арк. 36-42]. Таким чином, НТШ отримало можливість через цю стипендіальну фундацію активізувати освітньо-просвітницьку роботу у царині господарського-економічного виховання української молоді.

З листування керівника Стипендіальної ради фонду відомо, що фонд опирав свою діяльність на статут НТШ і мав на меті підготовку висококваліфікованих фахівців, які б вміли керувати «відродженим українським господарським життям», а також, що важливо, надавати підтримку і скеровувати перспективних молодих людей до високих торговельних шкіл у Польщі та в інші країни на студії і практики. Так, у вересні 1938 р. першу стипендію у квоті 2000 зл. було надано Р. Ільницькому на виїзд до Голландії, однак Амстердамська торговельна академія відмовила прийняти студента з невідомих причин. Загалом від початку заснування фонду 16 львівських студентів-українців відбули вакаційну практику у різних економічних установах Галичини [14, Арк. 4-12]. Зазвичай для отримання такої

стипендії претенденти надсилали заяву з короткими відомостями про себе, запит на підтримку від «Господарського стипендіального фонду» і рекомендаційного листа від громадських, освітніх і культурних організацій [18, Арк. 13-23].

У ході діяльності «Господарського стипендіального фонду» влаштовувалися збори Стипендіальної ради, на яких звітувала президія та контрольні органи, через відповідні запити систематично відбувалася перевірка навчання студентів-стипендіатів фонду тощо [18, Арк. 13-23].

Варто зазначити, що надання стипендій для навчання і стажування закордоном Наукове товариство ім. Шевченка у Львові час від часу здійснювало само по собі, поза межами стипендіальних чи тому подібних фондів. Архівні матеріали засвідчують про постійне зацікавлення студентського загалу пропозиціями щодо отримання стипендій Інституту Гумбольдта в Берліні, призначених для підвищення наукового рівня і проведення наукових досліджень. Так, для прикладу, стипендію в 1935-1936 рр. отримав Р. Єндик, що вивчав антропологію в Лейпцигу і в Берліні, на стажування у 1936-1937 рр. був рекомендований М. Кулицький, що мав студіювати географію в Берліні та ін. [13, Арк. 43].

Висновки і пропозиції. Найбільшу освітню благодійно-меценатську діяльність Наукове товариство імені Шевченка здійснювало у період активності «Фонду ім. А. Бончевського», становлення якого приніс розвиток науково-культурної, освітньо-просвітницької сфери у Галичині. Проте підтримка шкільної, студентської молоді було у пріоритеті для Наукового товариства ім. Шевченка у різні часи.

Освітня благодійно-меценатська робота НТШ, мала позитивний вплив на освітньо-просвітницьке становище Галичини у кінці ХІХ першій третині ХХ століття. Підмога шкільництву, вищій освіті, несла у собі рятівний характер для розвитку освітньо-просвітницької, науково-культурної сфери.

Благодійно-меценатська діяльність Наукового товариства імені Шевченка створила умови для подальших державотворчих процесів у Галичині та загалом в Україні, саме тому дана тематика потребує подальшого дослідження і вивчення.

Список літератури:

1. Бронислав Янів // Діло. – 1931. – Ч. 175.
2. Герцюк Д. Вони очолювали «Рідну школу» // Товариство «Рідна школа»: історія і сучасність. Науковий альманах. – Ч. 1. – Львів, 2001. – С. 159.
3. о. Антон Бончевський. Некролог // Свобода. – 1903. – Ч. 5.
4. Хроніка НТШ. – Львів, 1903. – Ч. 14. – С. 6-7.
5. Хроніка НТШ. – Львів, 1903. – Ч. 15. – С. 25.
6. Хроніка НТШ. – Львів, 1903. – Ч. 16. – С. 3.
7. Хроніка НТШ. – Львів, 1905 р. – Ч. 25. – С. 6.
8. Хроніка НТШ. – Львів, 1906 р. – Ч. 28. – С. 3.
9. Хроніка НТШ. – Львів, 1907 р. – Ч. 32. – С. 2-3.
10. Хроніка НТШ. – Львів, 1909 р. – Ч. 40. – С. 3.
11. Хроніка НТШ. – Львів, 1911 р. – Ч. 45. – С. 69.
12. Хроніка НТШ. – Львів, 1920 р. – Ч. 63-64. – С. 2-6.
13. Хроніка НТШ. – Львів, 1937 р. – Ч. 73. – С. 12-46.
14. Центральний державний історичний архів України (далі ЦДА), м. Львів. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 27. Звітні відомості про діяльність комісії товариства етнографічної, української літератури, нової історії України та ін., 1939 р. Арк. 4-12.
15. ЦДА України, м. Львів. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 290. Листування з кооперативними організаціями про створення Господарського стипендіального фонду, надання дотацій і матеріальної допомоги студентам, 1933-1938 рр. Арк. 36-42.

16. ЦДІА України, м. Львів. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 546. Статут стипендійного фонду імені Бронислава Янива і листування з Львівським воеводським керівниками і його закладами, 1931-1933 рр. Арк. 1-8.
17. ЦДІА України, м. Львів. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 547. Справа про створення стипендійного фонду імені Іллі і Івани Кокорудзи, 1934-1938 рр. Арк. 13-22.
18. ЦДІА України, м. Львів. Ф. 309. Оп. 1. Спр. 549. Статут, протоколи, засідання баланс Господарсько-стипендійного фонду при товаристві і заяви студентів про призначення стипендій, 1938 р. Арк. 13-23.
19. Шах С. Львів – місто моєї молодості. – Ч. 3. Цісарсько-Королівська Академічна гімназія. – Мюнхен, 1956. – С. 50.

Ковалишин О.І.

Львовский национальный университет имени Ивана Франко

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ БЛАГОТВОРИТЕЛЬНО-МЕЦЕНАТСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ НАУЧНОГО ОБЩЕСТВА ИМЕНИ ШЕВЧЕНКО ВО ЛЬВОВЕ (КОНЕЦ XIX – ПЕРВАЯ ТРЕТЬ XX)

Аннотация

В статье освещены благотворительно-меценатской составляющую деятельности Научного общества имени Шевченко во Львове, направленную на поддержку украинского образования, науки и просвещения в Галиции в конце XIX – первой трети XX века. Охарактеризован процесс становления и содержанию аспекты функционирования отдельных образовательных фондов и стипендиальных фондов – «Фонда им. А. Бончевського», «Фонда имени Бронислава Янива», «Стипендиального фонда имени Ильи и Иванны Кокорудзив», «Хозяйственного стипендиального фонда». Сделан вывод, что эта сторона деятельности НОШ во Львове как научного института имела большое значение для поддержки талантливой молодежи, поощрения ее к образовательного и научного развития, способствовала в целом активизации культурно-образовательной жизни украинский края.

Ключевые слова: Научное общество имени Шевченко во Львове, благотворительно-меценатская деятельность, образование, наука, фонды, студенческая молодежь.

Kovalyshyn O.I.

Lviv National Ivan Franko University

EDUCATIONAL CHARITABLE AND MEANS ACTIVITY SHEVCHENKO SCIENTIFIC SOCIETY IN LVIV (END OF THE XIX – FIRST THIRD XX)

Summary

Article highlights the patronage and educational activities of the Shevchenko Scientific Society in Lviv aimed to supporting Ukrainian, science and education in Galicia at the end of the nineteenth and first third of the 20th century. Described process of formation and content functioning aspects of separate educational foundations and scholarship funds – "A. Bonchevsky fund", "Bronislava Janiv foundation", "Ilyya and Ivanna Kokorudz scholarship fund", "The economic-scholarship fund". Concluded that this aspect of the activities of the Shevchenko Scientific Society in Lviv as a scientific institution was had great significance for supporting the talented young people, encouraging them for educational and scientific progress, and contributed to the enhancement of the cultural and educational life of Ukrainians in the region in general.

Keywords: Shevchenko Scientific Society in Lviv, charity and patronage activity, education, science, foundations, student youth.